

METODOLOŠKO POJASNILO

Dominika Lunder

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA

To metodološko pojasnilo se nanaša na objavljanje podatkov:

- Proizvodnja in prodaja industrijskih proizvodov in storitev, Slovenija, letno (Prva objava)
- Proizvodnja in prodaja industrijskih proizvodov in storitev, podrobni podatki, Slovenija, letno (Elektronska objava)

Junij 2023

Kazalo

1	NAMEN.....	3
2	PRAVNI OKVIR.....	3
3	ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI.....	3
4	IZBOR ENOT OPAZOVANJA.....	3
5	ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV.....	4
6	DEFINICIJE.....	4
7	POJASNILA.....	5
8	OBJAVLJANJE PODATKOV.....	6
9	REVIDIRANJE PODATKOV.....	7
10	DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA.....	8

1 NAMEN

Namen objave podatkov o proizvodnji in prodaji industrijskih proizvodov in storitev je prikaz količinske proizvodnje industrijskih proizvodov in storitev ter količinske in vrednostne prodaje industrijskih proizvodov in storitev.

2 PRAVNI OKVIR

- [Letni program statističnih raziskovanj \(LPSR\)](#)
- [Zakon o državni statistiki \(Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01\)](#)
- Uredba (EU) 2019/2152 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2019 o evropski poslovni statistiki in razveljavitvi desetih pravnih aktov na področju poslovne statistike (CELEX: 32019R2152)
- Izvedbena uredba Komisije (EU) 2020/1197 z dne 30. julija 2020 o določitvi tehničnih specifikacij in ureditev v skladu z Uredbo (EU) Evropskega parlamenta in Sveta o evropski poslovni statistiki in razveljavitvi desetih pravnih aktov na področju poslovne statistike (CELEX: 32020R1197)
- Izvedbena uredba komisije (EU) 2022/2552 z dne 12. decembra 2022 o določitvi tehničnih specifikacij zahtev po podatkih za podrobno temo statistike industrijske proizvodnje, ki določa razčlenitev klasifikacije industrijskih proizvodov, v skladu z Uredbo (EU) 2019/2152 Evropskega parlamenta in Sveta ter o spremembi Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2020/1197 glede zajetja klasifikacije proizvodov (CELEX:32022R2552)

3 ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI

Enota, ki jo opisujejo podatki, je za določeno opazovano dejavnost tipičen industrijski proizvod, ki je nastal v procesu redne ali storitvene proizvodnje in je namenjen za prodajo ali nadaljnjo predelavo. Tipični industrijski proizvodi so določeni v Nomenklaturi industrijskih proizvodov (NIP), veljavni v referenčnem letu.

Enota, ki jo opisujejo podatki, je za določeno opazovano dejavnost tipična industrijska storitev, ki je del proizvodnega postopka, v katerem pa izdelek ne spremeni svoje prvotne oblike. Ločimo tri skupine industrijskih storitev: obdelava in dodelava izdelkov, montaža in sestavljanje ter popravila in vzdrževanje. Tipične industrijske storitve so določene s posameznimi šiframi v Nomenklaturi industrijskih proizvodov (NIP), veljavni v referenčnem letu.

4 IZBOR ENOT OPAZOVANJA

Enota opazovanja je vsak poslovni subjekt ali le njegov del (podjetje, družba, podjetnik posameznik, poslovna enota) ali podružnica tujega podjetja.

Tipične industrijske proizvode in storitve opazujemo v okviru področij dejavnosti po Standardni klasifikaciji dejavnosti (SKD 2008) Rudarstvo (B) in Predelovalne dejavnosti (C) ter v okviru razreda E38.32 Pridobivanje sekundarnih surovin iz ostankov in odpadkov. Iz področja Rudarstvo (B) so izvzeti oddelki 05 Pridobivanje premoga, 06 Pridobivanje surove nafte in 09 Storitve za rudarstvo.

Tipične industrijske storitve so določene s posameznimi šiframi iz Nomenklature industrijskih proizvodov (NIP) znotraj posameznih oddelkov SKD 2008: 10 Proizvodnja živil, 13 Proizvodnja tekstilij, 16 Obdelava in predelava lesa; proizvodnja izdelkov iz lesa, plute, slame in protja, razen pohištva, 18 Tiskarstvo in razmnoževanje posnetih nosilcev zapisa, 25 Proizvodnja kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav, 30 Proizvodnja drugih vozil in plovil, 33 Popravila in montaža strojev in naprav.

V raziskovanje so vključena vsa podjetja in enote v sestavi z najmanj 20 zaposlenimi ter izjemoma nekatera manjša podjetja. Izbrane enote so bile določene z zajemom s pragom in jih je približno 3.000.

5 ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV

Podatki se zbirajo letno.

Podatke zberemo z vprašalnikom Industrijska proizvodnja IND/L, in sicer elektronsko in po pošti. Elektronski vprašalnik je na voljo predvidoma v mesecu februarju. Opazovanim enotam, ki ne odgovorijo v sklopu e-poročanja, na njihovo prošnjo pošljemo tiskani vprašalnik.

Podatkov za to raziskovanje ne pridobivamo iz administrativnih virov.

6 DEFINICIJE

Proizvodnja industrijskih proizvodov in storitev je količina proizvodov proizvedenih na ozemlju Slovenije oz. storitev, ki jih je ustvarilo podjetje s sedežem na ozemlju Slovenije, v letu opazovanja, ne glede na to, ali so proizvodi namenjeni za nadaljnjo proizvodnjo, prodajo ali dani na zalogo. V podatku o proizvodnji so prikazane tudi količine usredstvene proizvodnje in količine, dane zaposlenim v naravi. Proizvodi so narejeni bodisi iz lastnega materiala podjetja, ki izvaja proizvodnjo (redna proizvodnja), bodisi iz materiala naročnika, kadar se proizvodnja izvaja v okviru podizvajalskega razmerja (storitvena proizvodnja).

Proizvodnja podizvajalcev (ali storitvena proizvodnja) je količina proizvodov, proizvedenih na ozemlju Slovenije, ki jih je podjetje proizvedlo kot podizvajalec s sedežem na ozemlju Slovenije v letu opazovanja. Proizvodi so narejeni iz materiala naročnika in so prodani naročniku v okviru podizvajalskega razmerja.

Vrednost proizvodnje podizvajalcev je vrednost plačil, ki jih prejme podjetje kot podizvajalec s sedežem na ozemlju Slovenije za proizvodnjo proizvodov, ki so narejeni iz materiala naročnika in so prodani naročniku v okviru podizvajalskega razmerja.

Vrednost prodaje proizvedenih industrijskih proizvodov in storitev je opredeljena kot fakturirana vrednost franko tovarna, v katero so vključeni tudi stroški pakiranja, čeprav so morda na računu prikazani posebej, ter kompenzacije in subvencije, ki se nanašajo na proizvedene ali prodane količine oz. vrednosti proizvodov in storitev. Prodajna vrednost vključuje tudi usredstveno proizvodnjo in vrednost proizvodov, danih zaposlenim v naravi. Vrednost prodaje ne vključuje davka na dodano vrednost in podobnih davkov in taks, posebej zaračunanih prevoznih stroškov in popustov, danih kupcem. Vrednost prodaje zajema vrednost prodaje proizvodov, proizvedenih iz lastnega materiala podjetja (redna proizvodnja), in vrednost opravljenih industrijskih storitev.

Količina prodaje proizvedenih industrijskih proizvodov in opravljenih industrijskih storitev je količina posameznega proizvoda, prodanega v letu opazovanja, ne glede na to, ali prihaja iz proizvodnje v opazovanem letu ali iz zalog, ki so bile proizvedene v preteklih letih. V podatku o prodani količini so prikazane tudi količine usredstvene proizvodnje in količine, dane zaposlenim v naravi. Količina prodaje zajema količino prodanih proizvodov, proizvedenih iz lastnega materiala podjetja (redna proizvodnja), in opravljenih industrijskih storitev ter je prikazana v merski enoti, ki je za posamezen proizvod oz. storitev predpisana v klasifikaciji NIP.

Do leta 2021 sta vrednost in količina prodaje proizvedenih industrijskih proizvodov in storitev zajemali vrednost in količino prodaje proizvodov, proizvedenih iz lastnega materiala podjetja (redna proizvodnja), opravljenih industrijskih storitev ter vrednost in količino proizvodov, proizvedenih iz materiala naročnika v okviru podizvajalskega razmerja (storitvena proizvodnja), pri čemer so se proizvodi vrednotili po ceni, ki bi jo dosegli ob prodaji na trgu.

7 POJASNILA

7.1 KLASIFIKACIJE

Podatke zbiramo in objavljamo na podlagi Nomenklature industrijskih proizvodov (NIP), ki je slovenska različica evropske klasifikacije PRODCOM List. Klasifikacija NIP je objavljena na naši spletni strani: [Klasifikacije in šifranti: Ekonomske klasifikacije.](#)

Del podatkov objavljamo tudi na podlagi Klasifikacije proizvodov po dejavnosti (CPA), ki je prav tako objavljena na naši spletni strani med Ekonomskimi klasifikacijami.

7.2 OBDELAVA PODATKOV

UREJANJE PODATKOV

Podatke smo uredili s kombinacijo sistematskih popravkov, individualnih popravkov in postopkov vstavljanja podatkov. Pri vstavljanju podatkov smo uporabili metodo uporabe zgodovinskih podatkov, metodo rezanega povprečja, metodo notranjega darovalca ter metodo notranjega darovalca brez spremenljivke ujemanja.

Več o urejanju podatkov lahko preberete v splošnem metodološkem pojasnilu [Urejanje podatkov](#).

UTEŽEVANJE

Postopkov uteževanja podatkov nismo uporabili.

DESEZONIRANJE

Postopkov desezoniranja podatkov nismo uporabili.

7.3 INDEKSI

Indeksov ne objavljamo.

7.4 NATANČNOST

Raziskovanje ne poteka na podlagi slučajnega vzorca.

7.5 DRUGA POJASNILA

Podatek, ki je statistično zaščiten zaradi varovanja zaupnosti poročevalskih enot, nadomestimo z znamenjem »z«.

8 OBJAVLJANJE PODATKOV

- Podatkovna baza SiStat: [Industrija - Proizvodnja in prihodki v industriji - Letni podatki o industrijski proizvodnji in prodaji](#). Objavljamo absolutne podatke, in sicer do ravni razredov CPA ter po šifrah NIP.
- Prva objava (Industrija, Proizvodnja in prihodki v industriji): »Proizvodnja in prodaja industrijskih proizvodov in storitev, Slovenija, letno«.
- Elektronska objava (Industrija, Proizvodnja in prihodki v industriji): »Proizvodnja in prodaja industrijskih proizvodov in storitev, podrobni

podatki, Slovenija, letno».

- Eurostat, Statistični urad Evropske unije
- Organizacija združenih narodov (OZN)
- Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD)
- Nacionalni informacijski center za minerale (Ameriški geološki zavod – USGS)

9 REVIDIRANJE PODATKOV

9.1 OBJAVLJANJE ZAČASNIH IN KONČNIH PODATKOV

Začasne podatke za prejšnje leto objavimo najkasneje konec junija tekočega leta, končne pa najkasneje konec septembra tekočega leta. Končni podatki temeljijo na popolnejših odgovorih o pojavu in analizah.

Objavljanje začasnih in končnih podatkov je načrtovano. Zaradi potreb uporabnikov po pravočasnih informacijah objavimo začasne podatke, ki ustrezajo merilom kakovosti uradnih statističnih podatkov, tudi če ne dosegajo kakovosti, ki jo je pri takih podatkih mogoče doseči s popolnejšim in točnejšim poročanjem. Podatke revidiramo, ker so lahko novejši, popolnejši oziroma kakovostnejši podatki bistveno boljša podlaga h kakovosti odločanja.

9.2 DEJAVNIKI, KI VPLIVAJO NA ČASOVNO PRIMERLJIVOST

Do konca leta 1993 je bila osnova za zbiranje podatkov o industrijski proizvodnji in prodaji Enotna klasifikacija dejavnosti (EKD), od leta 1994 naprej pa se podatki zbirajo po Nomenklaturi industrijskih proizvodov (NIP), ki se med leti spreminja. Povezovalnik med EKD-jem in NIP-om ne obstaja. Obstaja samo povezovalnik med 6-mestno šifro v EKD-ju ter 2-mestno šifro v SKD-ju. Prav tako ni povezovalnika med šifrantoma NIP95 in NIP97.

V letu 2005 se je spremenila metodologija PRODCOM in od takrat naprej niso več zajeta podjetja, ki so bila po Standardni klasifikaciji dejavnosti (SKD) 2002 registrirana v dejavnostih, ki sodijo v področje Oskrba z elektriko, plinom in vodo (E) ter v podpodročji Pridobivanje energetskih surovin (CA) iz področja Rudarstvo (C) in Proizvodnja koksa, naftnih derivatov, jedrskega goriva (DF) iz področja Predelovalne dejavnosti (D). Po Standardni klasifikaciji dejavnosti (SKD) 2008 ta podjetja sodijo v področje Oskrba z elektriko, plinom in paro (D) oz. v oddelke Pridobivanje premoga (05), Pridobivanje surove nafte in zemeljskega plina (06) in Storitve za rudarstvo (09 iz področja Rudarstvo (B). Z letom 2021 so bila v raziskovanje prvič zajeta podjetja, ki po SKD 2008 spadajo v razred E38.32 Pridobivanje sekundarnih surovin iz ostankov in odpadkov.

Spremenjen je bil tudi način spremljanja vrednosti storitvene proizvodnje oz. proizvodnje v okviru dejavnosti podizvajalcev, pri kateri so surovine in proizvodi v lasti naročnika in pri kateri poteka proizvodnja na naročnikov račun. Do leta 2005 so podjetja, ki so bila izvajalci storitvene proizvodnje sporočala podatke o vrednosti plačil, ki jim jo je za opravljeno storitev plačal naročnik, od leta 2005

pa do leta 2020 pa so sporočala podatke o vrednosti proizvoda, ki bi jo ta dosegel na trgu.

V letu 2021 se je metodologija vrednotenja storitvene proizvodnje ponovno spremenila, tako da izvajalec storitvene proizvodnje znova poroča le o vrednosti plačil, ki jih je prejel od naročnika. Poleg tega se po novi metodologiji vrednost plačil, prejetih za opravljeno proizvodnjo v okviru podizvajalskega razmerja, prikazuje ločeno od vrednosti prodaje proizvodov, proizvedenih iz lastnega materiala (redna proizvodnja), in vrednosti opravljenih industrijskih storitev. Od leta 2021 podatki o vrednosti prodaje za tiste proizvode, pri katerih se izvaja storitvena proizvodnja, niso več primerljivi s temi podatki pred letom 2021.

Zaradi sprememb v metodologiji se je vrednost storitvene proizvodnje na ravni celotne industrije v letu 2005 povečala za 4 odstotke, v letu 2021 pa za približno toliko zmanjšala, medtem ko na nižjih ravneh ta delež niha. Odvisen je namreč od tega, kolikšen delež v posamezni dejavnosti predstavlja storitvena proizvodnja.

Prav tako se od leta 2021 v podatkih o količini prodanih proizvodov in opravljenih storitev upoštevajo le podatki o prodaji proizvodov redne proizvodnje in opravljenih industrijskih storitvah. Zato podatki o količini prodaje industrijskih proizvodov od leta 2021 niso več primerljivi s temi podatki pred letom 2021 za tiste proizvode, pri katerih poteka storitvena proizvodnja.

10 DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

Metodološka gradiva na spletni strani SURS so dostopna na <https://www.stat.si/statweb/Methods/QuestionnairesMethodologicalExplanationsQualityReports>.

- Vprašalnik:
 - Industrijska proizvodnja (IND/L)

področje: Industrija, podpodročje: Proizvodnja in prihodki v industriji

- Poročilo o kakovosti za raziskovanje:
 - Industrijska proizvodnja (IND/L)

področje: Industrija, podpodročje: Proizvodnja in prihodki v industriji

- Reference Metadata in Euro SDMX Metadata Structure: (ESMS):
PRODCOM_ESMS_A
http://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/EN/prom_esms_si.htm